

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Št. 28.

Sreda 6. aprila 1927.

Leto II.

Italija in Jugoslavija.

Balkan je bil od nekaj poprišče največjih zapletljajev in bojev. In to v glavnem vsled njegovega posebnega položaja. Balkan leži na poti, ki vodi iz zapadne in srednje Evrope v srednjo Azijo.

Do svetovne vojne sta se najbolj borili za nadoblast na Balkanu Avstro-Ogrska in Rusija. Toda svetovna vojna je izpremenila prejšnje stanje iz osnova. Na Balkanu se je vstvarila precej prostrana država Srbov, Hrvatov in Slovencev. Avstro-Ogrska je propadla; Rusija je pretrpela notranjo revolucijo, in se je s tem iz osnova izpremenila tudi njena politika glede Balkana, na katerega, lahko rečemo, nima več nobenega vpliva.

Vlogo, ki sta jo igrali na Balkanu Avstro-Ogrska in Rusija, je prevzela sedaj fašistovska Italija. Ta Italija je postala resnična nevarnost za mir in za ureditev razmer na Balkanu. Fašistovska Italija, ki je zadušila vse svoboščine v svoji državi, deluje sedaj, ne izbirajoč sredstev, živo na povzročanju in vzdrževanju neredov na Balkanu. V tem svojem zlokobnem političnem početju se je ona obrnila zlasti proti naši državi.

To dokazuje najbolj vznemirljive, ki ga je povzročila zadnjič pri nas in v inozemstvu, češ, da naša država namerava napasti Albanijo. Še celo angleški politični krogi so osvojili to italijansko vest in jo smatrali prvotno za istinito.

Nastala je vsled tega med našo državo in Italijo že taka napetost, da se je na vseh straneh že jelo šepetati celo o možnosti vojne med Jugoslavijo in Italijo.

Mi smo bili sicer mnenja, da zaenkrat do vojne nikakor še ne pride. Toda če ne more priti do vojne

sedaj, ni izključeno, da ne pride do nje kasneje. Zlasti, ako ostanejo pri nas in v Italiji razmere take, kakor so danes. Dokler bo v Italiji vladal nasilni režim, kakor je današnji, bo moral ta režim vstvarjati stalno zunaj mej zapletljajev, da se obdrži vsaj na znotraj. Razume se, da bo moral v slučaju vojne propasti, toda fašizem se hoče držati vsaj do vojne.

Italijo samo pa navajajo na izzivanje tudi naše notranje prilike same, ker računajo mogotci fašistovske Italije vsled reakcije, ki vlada pri nas, vsled nespoštovanja državljanjskih pravic in svobode — pač tudi z našo slabostjo. In, na žalost, s precejšnjo pravilnostjo. Saj se narod, katerega državljanske pravice se ne spoštuje, ne izkaže nikoli tako močan v obrambi svoje državne in nacionalne samostojnosti, kakor narod, katerega pravice se spoštujejo. Mi smo imeli o tem izkušnje v svoji daljni in bližnji preteklosti. Dušanovo carstvo je propadlo največ zaradi tega, ker je staro srbsko plemstvo brezobzirno tiraniziralo srbski narod. V vojni proti Bolgarom l. 1885 je Srbija zopet utrpela poraz največ zaradi tega, ker je takrat besnela v državi reakcija. Leta 1912 in 1914 je pa srbski narod pokazal najsilnejšo moč v borbi proti zavojevalcem baš po zaslugi demokratskega načina javne uprave, ki je v tem času vladal v Srbiji.

Kdor ne zna iz preteklosti črpati pouk, ta ni vreden, da vodi narod in upravlja državo. Vsa naša preteklost takorekoč vpije, kaj ne smemo delati tisti, ki upravljajo državo, ako ne želijo narodu zlo.

Nedeljko Divac.

Najemniki zahtevajo podaljšanje stanovanjskega zakona.

Delavstvo je, odkar so v Belgradu sklenili ukiniti stanovanjski zakon, neprestano tirjalo, da se mora ta zakon ohraniti na vsak način in veljavi, ker proti sicer najemnikom huda katastrofa. Delavske organizacije in Delavska zbornica so predložile vladi potom spomenice in resolucij, da je bila ukinitve tega zakona prenapetost, da se na ukinitve sploh ne more misliti, dokler se ne dozida nekaj več stanovanj in da je iz temelja zgrešena misel, da se bo več zidalo od strani privatnikov, čim se osvobodi hišne posestnike stanovanjskega zakona. Praksa je tudi pokazala, da ni z naznanjeno ukinitvijo omenjenega zakona niti najmanj oživela privatna gradbena iniciativa. In saj ni tudi prej veljal stanovanjski zakon za nove zgradbe; s stanovanji v novih zgradbah je hišni lastnik itak ves čas lahko prosto razpolagal. In so tudi davčne odmere tako visoke, da čim več vrže hiša na dohodkih, tem več mora hišni lastnik odračunati državi na davkih. V čegavo korist se je torej ukinita stanovanjska zaščita? Zgolj v korist državne davčne blagajne, in zato, da bodo hišni lastniki neljube jim najemnike prosto šikanirali ali vrgli na cesto, odnosno jim navili najemnino, da bodo morali, zlasti oni, ki žive od svoje

mesečne ali tedenske plače — in to je ogromna večina vseh najemnikov — odrajtati za svoje borno stanovanje večji del svojih, na vseh koncih in krajih reduciranih prejemkov. Gradbene delavnosti se s tem ne bo pospešilo, kajti ta zavisi še vedno v glavnem od vladne iniciativnosti, od vladne gradbene politike ter iniciativnosti občin in samouprav, v kolikor bodo pač mogle tudi v tej smeri delovati — zadelo se je pa težak udarec najemnikom, in to v dobi najtežje gospodarske krize.

Vse to so naše organizacije ponovno predložile vladi, ki se je pa delala ves čas gluha in slepa. Sedaj je 1. maj tukaj, in se s 1. majem preneha z nakazovanjem stanovanj strankam, ki še vedno čakajo na stanovanje, kajti tudi teh je še vedno dosti in preveč — kmalu bo tudi tukaj 1. november, ko sploh preneha vsakršna stanovanjska zaščita, ko se začne križeva pot še onih najemnikov, ki so imeli zasigurano vsaj skromno streho.

Ker so bili vsi dosedanji protesti brezuspešni, in ni vlada rekla ne bev, ne mev — je naša Socialistična stranka sklenila prirediti širom države protestne shode in manifestacije s parolo: **Zahtevamo, da se**

podaljša veljavnost stanovanjskega zakona!

Mariborska krajevna organizacija je priedila v nedeljo s tem dnevnim redom javni shod, ki je po razboritem razpoloženju navzočih pričal, da je bila ta javna akcija potrebna in da je odločna zahteva najemnikov, da se stanovanjski zakon ohrani. Shodu je predsedoval sohr. Ozmeč, poročala sta pa sodruga Goulouh in Eržen, ki sta v svojih referatih pojasnila navzočim zle posledice ukinitve, reakcionarnost in škodljivost vladnega sklepa, pojasnila, da o ukinitvi najemniške zaščite ne more biti govora, dokler se ne vstvarijo predpogoji za prosto izmenjavo stanovanj. Ti predpogoji pa so, da se najprej sezida vsaj za silo nekaj več stanovanj — zidati se pa bo moglo le s pomočjo velikopoteznih akcij, ki v današnjih razmerah ne morejo in ne bodo potekali iz privatne iniciative. Z ukinitvijo se bo ustreglo le maščevalnosti posameznikov, se bo siromašne sloje še bolj oškodovalo, stanovanjska kriza bo pa po ukinitvi še hujša in občutnejša kot prej. Burna ponovna pritrjevanja navzočih na

Kino Apolo. Kino Apolo.
od 4.—6. aprila 1927:

Pet dni v Parizu
Sijajno in smehapolno za vsakogar! Smeh do solz!

od 7.—9. aprila 1927:
Krasen film s pomnoženo prvovrstno godbo!
Ludwig van Beethoven

izvajanja govornikov so pričala, kako odločna je volja najemnikov, da se zaščita ohrani. Shod je izzvenel v paroli: **Zahtevamo podaljšanje stanovanjskega zakona!** — Shod je sklenil, da se pošlje ministru za socialno politiko depešo, ki zahteva, da zastavi svoj vpliv pri vladi, da ostane stanovanjski zakon še nadalje v veljavi.

Govoril je tudi sodrug Klančnik, ki je povdarjal težave delavstva pa tudi obrtnikov, nameščencev in uradnikov vsled vladne stanovanjske in davčne politike.

Ta shod, kateremu bodo sledili še drugi vsepovsod, naj bo vladi resen opomin, da so najemniki pripravljani braniti svoje ogroženo pravo vsaj do skromne strehe.

Železničarji in najemniki, čitajte in sodite sami.

Nedeljski »Slovenec« je objavil naslednji članek:

»Demagogi.

Za nedeljo 3. tm. dopoldne so socialisti sklicali velik protestni shod stanovanjskih najemnikov. Svoje sklicanje utemeljujejo z neresničnimi in domnevanimi očitani zoper sedanjo vlado, ki baje hoče vsako zaščito ukiniti.

Ali so socialisti pooblaščen, da sklicujejo protestne shode stanovanjskih najemnikov? Gotovo ne. Kajti stanovanjski najemniki imajo svojo organizacijo, društvo najemnikov. Društvo se zaveda, da se more pereče stanovanjsko vprašanje rešiti le s sodelovanjem vseh za vse, posebno pa še strogo ločeno od dnevnice politike. Zato ni čuda, da so se pri društvu izvršile ob priliki zadnjega občnega zbora spremembe, ki so politikujoče člane ali degradirale, ali pa celo odstranile. To poslednje se je zgodilo tudi socialistu Bahunu. Zdaj pa se hoče ravno on pokazati, da je več kot vsi drugi, pa je po svoji stranki pozval najemnike na shod in obenem tudi društvo samo, da naj se shoda udeleži. Toda odbor društva stanovanjskih najemnikov mu je odgovoril, da se oficijelno tega zborovanja ne bo udeležil, ker namerava itak še ta mesec sam sklicati potestni shod, pri katerem bodo sodelovale vse strokovne organizacije in bodo povabljene tudi vse politične stranke.

Toda socialisti morajo kljub temu imeti svojo prvo besedo. Res, le besedo, ker pri njih ni dejanja, pač pa le besedičenje in brezplodno hujskanje. Če pa že hočejo govoriti, naj povedo, kje in kdaj so socialisti postavili le eno malo hišico, ko so imeli občino v rokah! Naj povedo, kje in kdaj so dosegli le eno majhno olajšavo za stanovanjske najemnike! Ako bi bili stanovanjski najemniki odvisni od »dela« socialistov, potem naj ne pričakujejo nikakega zboljšanja. Od hujskanja ni bila še nobena hiša postavljena.

Naravnost zlobno je je že, kakor zadnji čas socialisti v svoji divji gonji, osvojiti si Maribor, razburjajo ljudstvo in ga hujskajo. Pred par dnevi so nahujskali železničarje, da siromaki res niso vedeli, kaj vse se bo 1. aprila z njimi zgodilo. Vsi pa so prešli v redu svoje plače. Nekaj je bilo upokojenih, kateri pa so itak že dosegli določeno število let za pokojnino. Nekaj je bilo prestavljenih iz ene sobe v drugo, to je od ekonomskega oddelka, ki je bil do zdaj za bivšo južno železnico posebej, pa je bil brez posla in se je ukinit, k drugim oddelkom. **Socialisti pa so upali in želeli, res, imamo dokaze, da so želeli, naj bi se 1. aprila izvršila redukcija, kot so to protivladni listi napovedovali.** Računali so, da bodo ti reduciranci prišli na shod, ki bo moral služiti za okrepitev socialističnega gibanja v Mariboru. Pa so se zaračunali. Redukcij ni bilo. Kaj zdaj? Treba je trditi, da bodo, da se nameravajo že prihodnje dni itd. In tako se je zgodilo, da so govorili zoper to, kar se ni zgodilo, da so strašili ljudi s tem, kar se ne bo zgodilo, sklepali pa so, da so oni rešitelji, ki bodo vse uredili. Tako početje ni le demagogija, ampak je tudi hujskanje zoper red. Zato bo potrebno, da se bo na takih shodih od strani vlade zavračalo laži in nepotrebna hujskanja.

Čudimo pa se tudi mariborskemu delavstvu, pa tudi ostalim Mariborčanom, da so tako lahko verni. To sicer znači, da so sami dobri, odkriti, vendar je potrebno, da znajo mirno presojeti položaj in ne nasedati raznim časopisnim in govorniškimi demagogijam. Prav nič pa se ne čudimo demagogom, ki so spoznali to lastnost Mariborčanov, pa jo do skrajnosti izrabljajo. Ti pač hočejo priti do politične moči potom zavajanja in beganja ljudstva. Čas pa prihaja, da ti demagogi končajo svoje delo in da se narod reši pred zlorabljanjem.

Demagogi, ljudstvo vas bo obsodilo, ker ste ga varali! Iz njegovega dela, iz njegovih skrbi za streho in

kruh ste se norčevali in se naslajali, ko ste jih gledali zmučene in zbegane vsled vašega hujskanja. Ne mislite, da bo seme vaše laži res tako poganjalo, kakor ste ga sejali! Ljudstvo bo spoznalo, da ste ga varali in vas kot demagoge obsodilo!»

Potemtakem se po mnenju tega člankarja ljudske mase ne smejo sploh potegovati za podaljšanje stanovanjskega zakona in ne preti niti

najemnikom niti železničarjem vobče nobena nevarnost. Železničarji niso bili reducirani, plače, premije, urnine, jim niso bile ogrožene — le mi, socialistični demagoji, smo si to izmislili za 1. april! Kajti proračun ljubljanske železniške direkcije ni bil sploh znižan, in železničarjev ni bilo sploh reduciranih — le premestili so jih iz ene sobe v drugo!

Čitajte in sodite sami!

K občnemu zboru Konzumnega društva za Slovenijo.

V nedeljo 10. aprila se bo vršil v magistratni dvorani v Ljubljani redni letni občni zbor Konzumnega društva za Slovenijo. Ker je delovanje te zadruge naslonjeno v pretežni večini na proletarske sloje, je naša dolžnost, da spregovorimo k temu važnemu dogodku tudi v našem listu nekaj načelnih besed.

Uvodoma moramo poudariti, da je presoja v notranji funkciji zadruge stvar njenih kompetentnih forumov, pred vsem občnega zbora samega. Zato se v posamezne tehnične probleme ne bomo spuščali. Mimogrede naj le pripomnimo, da je pokazal letošnji računski zaključek napram lanskemu precejšnjo napredovanje zadruge k notranji konsolidaciji.

Važnejše za nas je pa vprašanje združne ideje same in pa vprašanje sodelovanja ostalih panog delavskega gibanja z združnimi organizacijami.

Notranje homatije v delavskem pokretu po vojni, so preprečile do malega vse sistematično idejno delo. Zato se tudi o združni ideji ni toliko in tako resno razpravljalo, kakor bi bilo z ozirom na važnost te panoge potrebno. Mlajši element, ki se je šele po vojni priključil razrednemu delavskemu gibanju se važnosti združnega gibanja po večini niti zdaleka ne zaveda. Mnogi pa niti ne vedo, da ima to gibanje globoko idejno zasnovano. Nasprotno, vidijo v zadruzi samo prodajalno — kramarijo — ki naj ima edini namen vračati kolikor mogoče velika povračila.

Pravi namen in karakteristika zadruge — kakor si jo zamišlja razredno zavedni proletariati — je pa v tem:

1. **Združna imovina ni last posameznika, temveč vsega članstva. Čisti dobiček zadruge ni namenjen posamezniku, temveč se porazdeli zopet med članstvo, v eni ali drugi obliki, bodisi s tem, da se ga pripíše rezervnemu skladu in se z njim povečuje obratovanje, ali se z zidavo in nakupom delavskih domov ali podpisanjem kakih sličnih institucij dviga kulturni nivo proletariata in ga s tem usposablja za uspešnejšo borbo za zboljšanje svojega položaja.**

2. **Nič manj važna, kot prva točka je pa dejstvo, da uči zadruge široke plasti proletariata zlasti pa posamezne funkcionarje rešavati gospodarske probleme.**

Vsem krajevnim organizacijam SSJ!

Pokrajinsko načelstvo SSJ za Slovenijo je na svoji seji, dne 1. aprila sklenilo pozvati vse krajevne organizacije SSJ da pripravijo:

Protestne shode proti ukinitvi stanovanjske zaščite!

Radikalno-klerikalna vlada noče več podaljšati stanovanjske zaščite. Vsled tega bodo stanovanjska sodišča 1. maja nehala nakazovati izpraznjena stanovanja, s 1. novembrom pa bo stopil stanovanjski zakon sploh iz veljave. Odprava stanovanjske zaščite pomeni največjo socialno katastrofo, ki bo najtežje pogodila baš industrijski proletariati v mestih in industrijskih krajih, pa tudi uradnike, vpokojence, invalide, obrtnike itd. Življenje tisoče in tisoče rodbin je ogroženo.

Proti tej grozeči nevarnosti je treba takoj začeti z energično akcijo potom javnih shodov, ki naj jih sklicujejo naše krajevne organizacije v vseh v poštev prihajajočih krajih s parolo:

In treba je poudariti, da bi bila vsa borba proletariata za socializacijo kapitalističnega gospodarstva brezupna, če bi ne uspelo, že pred dosego tega cilja izobraziti delavskih množic o gospodarskih problemih vsaj toliko, da bodo v stanju izvajati kontrolo nad delovanjem gospodarskih strokovnjakov v socializiranih podjetjih.

Navedli smo le dve glavni točki ali že ti dve kažeta, da ima združništvo izpolniti eksistenčno važne naloge na potu proletariata v srenejšo bodočnost. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti, da je že sam obstoj združništva nepobiten dokument, da ona kapitalistična trditev ne drži, ki trdi, da morejo prispevati le ona podjetja, ki so ustvarjena na podlagi privatne svojine, ker imajo le ta dovoljno iniciative in pogona za razvoj.

Sicer je dokazov še na stotine, ali že navedeni zadostujejo, da pripoznamo združništvo za prevažen element, k splošnemu napredku proletariata, ki zasluži vse pozornosti in poštvovalnosti vseh naših somišljenikov.

Konzumnemu društvu za Slovenijo je treba priznati, da ima velikanško zaslugo na razširitvi združne ideje med proletariatom Slovenije. Mi se zavedamo, da bi bilo društvo še več storilo za razmah te ideje, če bi povojni kaos v gospodarstvu ne nalagal zadruzi težkih nalog, za uravnoteženje notranjih tehničnih problemov. Z gotovostjo pa računamo, da bo to društvo, ko reši svoje organizatorične tehnične probleme, razvilo svoje delovanje v poslednjo delavsko naselbino.

Letošnji občni zbor bo reševal zlasti organizatorična vprašanja in bo skušal centralizacijo zadruge spopolniti z ono prepotrebno decentralizacijo ali autonomizacijo, ki naj vzbudi v posameznih podružnicah iniciativnost, celoti zadruge pa ono pažnost, ki je potrebna v gibanju velikih množic.

Polni zaupanja, da bo občni zbor in pa novo vodstvo zadruge rešilo tudi te težke probleme v splošno zadovoljstvo, izjavljamo tudi pri tej priliki, da bo naš list tudi v bodoče podpiral vsa ona stremjenja, ki gredo za razširjenjem in poglobljenjem združne ideje.

Zahtevamo podaljšanje stanovanjskega zakona; proč z zlato najemino!

Z vsakega protestnega shoda naj se pošlje vladi protestno brzojavko.

Žalne manifestacijske shode ob obletnici krvavih dogodkov na Zaloški cesti (24. aprila 1920).

Letos poteka sedmo leto krvavih dogodkov na Zaloški cesti v Ljubljani. Strankino načelstvo je sklenilo, da naj se na dan obletnice, t. j. 24. aprila 1927 po vseh krajih, kjer postoje krajevne organizacije SSJ, obvezno vrše žalni manifestacijski shodi za padle žrtve. Organizacije naj te shode takoj pripravijo. Skrbimo za to, da bo manifestacija resna in dostojna, vredna spomina na žrtve tedanje reakcije.

Proslava 1. maja.

Manifestacijske parole bo pokrajinsko načelstvo objavilo v strankinih listih najkasneje 10 dni pred prvomajsko proslavo.

Prvomajska proslava in SSJ.

Pokrajinsko tajništvo je poslalo politični skupini »Enotnost« na njeno vabilo glede prvomajske proslave naslednji odgovor:

Politični skupini »Enotnost«

v Ljubljani, Marksov trg 2.

O Vašem dopisu z dne 17. marca 1927 je razpravljalo pokrajinsko načelstvo SSJ za Slovenijo na svoji seji dne 1. aprila tl. v Celju in je naročilo strankinemu pokrajinskemu tajništvu, da Vam sporoči naslednje:

Prvi Maj je internacionalna politična manifestacija razredno zavednega proletariata, katere važnosti in pomena se je stranka zavedala in je zato tudi letos pravočasno vse pripravila, da bo ta manifestacija dostojna in učinkovita, kar je v današnjih težkih političnih, gospodarskih, socialnih in mednarodnih prilikah zlasti potrebno. In v tem smislu so dobile vse naše kraj. organizacije tozadevna navodila.

V politični razcepljenosti proletariata vidimo edini vzrok nemoči de-

lavskega razreda, tako v strokovnih, kulturnih, gospodarskih organizacijah, v državi, kakor v mednarodnem pogledu. Ravno iz tega razloga smatramo, da mora prvomajska manifestacija, ki ima eminentno političen značaj, biti predvsem složna manifestacija za politično enotnost proletariata.

Imajoč v vidu političen karakter Vaše skupine, imajoč nadalje v vidu političen karakter prvomajske proslave, smatramo kot politična organizacija SSJ, da se mora dati tej proslavi predvsem obilježje stremjenja po politični enotnosti razrednega proletariata.

Pričakujemo o tem tudi izraza z Vaše strani.

Prvomajska proslava mora obdržati svoj manifestacijski karakter. Razprava o idejnih parolah za to manifestacijo je mogoča pred 1. majem. Diskusija o idejnih razlikah v političnem gibanju na dan proslave pa je nemogoča, ker jemlje priredbi njen manifestacijski značaj.

Dnevne novice.

Socialistična Internacionalna in jugoslovansko in italijanski spor. V Parizu se je vršilo že naznanjeno zborovanje socialistične Internacionalne, ki se je bavila z balkanskim sporom. Sodr. Topalović je poročal o opasnem in zamršenem položaju na Balkanu, nakar je sledila dolga in živahna debata. Internacionala je sklenila, da se mora s temi spori baviti Društvo narodov, da se prepreči nadaljne zapletljive in katastrofe. O tem zborovanju in o njegovih sklepih bomo še poročali.

Italija in bivša črnogorska dinastija. V letošnji proračun je vlada v zadnjem hipu, ne da bi opozicija o tem dosti vedela, vrnila amandman, po katerem se priznava naslednikom detronizirane črnogorske dinastije Petrović-Njegoš mastna 45 milijonska apanaža. To je vso jugoslovansko javnost močno presenetilo, kajti znano ji je, da je ta dinastija potom svojih Plamencev vzdrževala leta in leta nereda v Črnogori, da se dokoplje spet do prestola. Toliko bolj je zato ta sklep presenetil javnost, kajti črnogorske buntovnike in odmetnike se je vendar tlačilo v zapor — medtem ko se glavnim krivcem še priznava mastna letna apanaža, kakor se je Plamencu priznal prijetni ministrski položaj. Sedaj izgleda, da se končno začenja nekaj svitati v tej zmršeni zadevi. Mussolini je menda zintrigiral v Albaniji, da se, ako bi Ahmed Zogu huda predla, postavi na albanski prestol črnogorskega princa iz dinastije Njegoš-Petrović, ki naj razorno vpliva na položaj v Črnogori, južni Srbiji itd. In da se ta Mussolinijev manever prekriža, je vlada sklenila, priznati tem Njegošem mastno apanažo na račun jugoslovanskih davkoplačevalcev. Buržuazna politična morala to in onstran Jadrana je vredna spomenika! Še najbolj so pa vredni spomenika ti nasledniki Njegoševе dinastije, ki so, kakor vse kaže, pripravljeni služiti na eni strani Mussolinijevim intrigam, na drugi pa prejemati apanažo od jugoslovanske vlade!

O vladni izpremembi je bilo pred sprejetjem proračuna dosti pisanja v dobro informiranih jugoslovanskih listih. Sedaj je pa naenkrat vse tiho in Uzunović se dela, kakor da se mu nikamor ne mudi. Pač se je zaenkrat sprl z vodjem pašičevcev Trifkovičem, nazadnje se je pa le pogodil, in se bo prva seja narodne skupščine vršila spet 19. t. m. Na dnevni red pride tedaj tudi obtožnica proti Maksimoviču. Uzunović bo seveda gledal, da reši tudi ob tej priliki sebe in tovariša Maksimoviča, medtem se bo pa začelo znova govoriti o vladni krizi — ostal bo pa na površju le Uzunović, zlasti, če bodo pašičevci neprestano resno govorili, da so z Uzunovičem nezadovoljni, glasovali pa v kritičnih trenutkih vedno zanj. Kujoni svoje vrste so ti pašičevci. Zadnjič smo napisali, da je Uzunović z naznanje-

no demisijo po 1. aprilu hotel svoje nasprotnike samo aprilsko potegniti. Zdi se nam, da smo imeli prav.

Poklicna posvetovalnica. V ponedeljek se je vršila na mariborskem magistratu anketa o ustanovitvi poklicne posvetovalnice za vajence v Mariboru. Ankete so se udeležili zastopniki industrijskih in obrtnih organizacij, pedagoškega krožka (prof. Šilih), mestnega fizikata (dr. Novak), Borze dela (sodr. Golouh) in mestnega socialno političnega oddelka (Anton Brandtner). Anketi je predsedoval g. Stabej, ki je pozdravil navzoče v imenu občine in pojasnil namen ankete, da se ustanovi namreč v Mariboru, s pomočjo občine, prva poklicna posvetovalnica za vajence v državi. Razvila se je daljša debata, tekoma katere so navzoči iznesli svoje mišljenje o načinu organizacije te prepotrebne ustanove in so tudi navzoči zastopniki industrijskih in obrtnih krogov poudarjali potrebo posvetovalnice, ki ne bo samo v veliko korist vajencev, marveč tudi narodnega gospodarstva vobče. Sklenilo se je, da se posvetovalnico prideli mariborski Borzi dela, ki bo delala roko v roki z mestnim socialno političnim oddelkom ter da se izvoli komisija iz zastopnikov na anketi zastopanih činiteljev. O stvari bo še sklepal tudi občinski mladinski odsek in občinski plenum. O tej velevažni, hvalevredni iniciativi bomo še pisali.

Mežiška afera. Slovenski časopisi javljajo, da je bil v Mežici aretirani znani vodja Bernotove skupine, učitelj Vinko Möderndorfer. Z njim vred še nekateri drugi pristaši Bernotove skupine, v Celju pa znani Leskošek, tajnik Bernotove delavsko kmetske zveze. Taisti listi javljajo, da je pričakovati še nadaljnjih aretacij Bernotovih pristašev v Mežici in drugod. Preiskava da se vrši v takozvanih Bernotovskih krogih v Mežici, Celju in Ljubljani. Očita se jim, da so krivo gospodarili z imetjem občine in krajnega šolskega sveta, da so se vršile poneverbe, zlasti pri gradnji vodovoda, pri raznih nakupih, klavirja itd. in da se bo iz te, za Bernotovo skupino neljube afere razvila senzacionalna kolobocija, v katero bodo zapleteni še drugi člani Bernotove takozvane socialno demokratične stranke, itd. Večina v mežiški občini je bila namreč sestavljena iz bernotovcev. Tako pišejo omenjeni listi v tej aferi privržencev Bernotove grupe, skušajoč splesti iz nje cel politični in kriminalni Bernotovsko mežiški roman. Mi se zaenkrat vzdržujemo vsakega komentarja, ker vemo, kako se v teh rečeh rado pretirava. Nas se stvar sicer ne tiče, tiče se Bernotove grupe, ker so bili prizadeti člani takozvanih Bernotovih organizacij, vendar bomo, čim izvemo natančnejše, kaj in koliko je resničnega na tej zadevi Bernotovskega občinskega sveta v Mežici, objektivno poročali.

V Rumuniji je spet vse vznemirjeno. Kralj je menda spet nevarno obolel, boje se povratka prestolonaslednika Karla in v zvezi s tem hudih neredov, pučov in revolucij v notranjosti. Nam sicer ni jasno, kako naj bi tako vprašanje, ki se navadno mirnim potom rešuje, moglo izzvati tako hude potrese — pa v Rumuniji vladajo posebne razmere in zato je pač mogoče, da imajo listi prav, ko pišejo o vseh mogočih stvareh. Bomo videli, koliko je na teh vesteh resnice.

Podlistek je moral v tej številki zaradi preoblega gradiva izostati.

Priporočamo cenj. bralcem tvrdko Jakob Lah, glej današnji inserat.

Iz stranke.

Govorniki za proslavo 1. maja. Vse krajevne organizacije SSJ, ki rabijo govornika za 1. majsko proslavo naj to nemudoma prijavijo in sicer: organizacije v ljubljanski oblasti na **oblast. tajništvo SSJ v Ljubljani, pošt. predal 104**, organizacije v mariborski oblasti, na **oblast. tajništvo SSJ v Mariboru, pošt. predal 22**. **Pripravite proslavo 1. maja!**

Osvežiš s kopeljo telo si mlado, še bolje pa s „CLIO“ šumečo limonado.

Maribor.

Nov volilni red za občine Ljubljana, Celje, Maribor in Ptuj je vlada vendarle sprejela, ker uvideva, da se stari Žerjavov večinski red ne da več zagovarjati. Torej pride edini demokratičen in pravični proporc spet v veljavo in bo tudi naša stranka imela v občini spet tisto zastopstvo, ki ji po pravici gre, in ne bo več mogoče, da bo imela najmočnejša stranka, to je naša, v občini samo 4 zastopnike od 41. Mirno tudi lahko rečemo, da je naša stranka s svojo zahtevo po čistem proporc največ storila, da se je novi volilni red sprejel.

Odkod imajo socialisti pravico potegovati se za stanovanjske najemnike, pravi sobotni »Slovenec«, češ, saj obstoja društvo stanovanjskih najemnikov. Poročevalcu »Slovenca« povemo, da ima vsak pravico se potegovati za pravico. — Čim več jih bo, tem boljše bo. — Mi capisce?

Zdravnik v permanenci bi moral biti pri mestnem fizikatu, ki naj nudi siromašnim meščanom stalno pomoč. Tako čujemo iz vrst siromašnih ljudi. N. pr. kje kdo nenadoma hudo zboli, recimo otrok; pa je ravno nedelja, ali pa sobota popoldne. Zdravnika na fizikatu ob praznikih in popoldnevih seveda ni. Moral bi torej biti določen neki red, da bi se vrstili zdravniki in bili na razpolago tudi izven uradnih ur.

Pismo iz Rusije.

Nek sodrug nam je dal na razpolago pismo svojega brata, ki se nahaja še izza vojnega ujetništva v Rusiji. Le s težavo smo se mogli orientirati v tej mešanici slovenskih, ukrajinskih in ruskih besed, pa saj ni čuda, mož bo že skoraj 12 let v Rusiji, ne da bi imel priliko čitati kak slovenski časopis ali se razgovarjati s kom v svoji materinščini. Vsekakor, pismo je zanimivo in obenem polno hrepenenja po domačem kraju: oh, »samo enkrat še videti zeleno Pohorje in se nasrkati balzamičnega, smolnatega vonja njegovih jelk!«, potem bi lažje prenašal »enolično in melanholično veličastvo ruskih step«.

Iz pisma posnemamo sledeče: »Zadnjikrat sem te videl, dragi brat, v Mariboru pred slovensko cerkvijo, ko smo poslednjikrat korakali skozi mesto pred dvanajstimi leti. Pod zvoki muzike so nas gnali na kolodvor; nekdo je klical za menoj: »Franc! Franc!« Ozrl sem se in videl teto Barbo, ki je tekla poleg kolone in si brisala oči. Gnali so nas kakor na smrt obsojene pod vislice. Na kolodvoru so nas sprejeli s kričanjem »hajlovci«, a pri vходу na peron nas je mala skupina slovenskih dijakov pozdravila, z »Zivijo!«. V temni noči so nas

Dečje zavetišče, na Korošcevi cesti, je že par mesecev popoloma gotovo, sedaj pa stoji prazno. Vprašamo obč. svet, kaj namerava sedaj s tem poslopjem? Ako so drugi načrti predvideni, naj se izpeljejo; nikakor pa ne gre, da stoji poslopje prazno. Taka stavba bi se dala uporabiti še v kake druge socialne svrhe. Lahko bi se dala n. pr. uporabiti za ljudi, ki nimajo stanovanja, zlasti za deložirane. V tem slučaju bi se morala še nekoliko preurediti.

Celje.

Sodrug, pozor na volilne imenike! Razpisane so volitve v celjski mestni svet in se bodo vršile 19. junija. Čas za reklamacije v volilne imenike je do 15. aprila, kandidatne liste pa morajo biti vložene do dne 26. aprila. Vsak sodrug, ki stanuje v mestu več nego šest mesecev naj se prepriča, ali je vpisan v volilnem imeniku, ki je na razpolago tudi v delavskem tajništvu v Vodnikovi ulici št. 3. Volilno pravico ima vsak, ki je do 31. marca dosegel 21. leto starosti in ki ima pogoje za volilno pravico v skupščino. Kako se reklamira in kateri dokumenti so potrebni je v splošnem vsem znano, kdor pa tega ne ve, naj se obrne za informacije v delavsko tajništvo.

Celjski trgovski nastavljenici se nahajajo v boju za osemurni delavnik ker nameravajo trgovci vpeljati deveturno delo. Pretekli teden so sklicali protestni shod in sprejeli soglasno protestno resolucijo proti uvedbi deveturnega dela. Celjsko delavstvo vseh strok je s trg. nastavljenici solidarno v boju za osemurnik in zasleduje s simpatijo njih gibanje in boj za skupne pravice. Kakor moramo priznati, da je med celjskimi trgovskimi nameščenci in ostalimi privatnimi nastavljenici lepo število vztrajnih, ki stoje vedno na braniku interesov vseh nameščencev, moramo po drugi strani ugotoviti, da je še mnogo takih, ki so pasivni in ki se ne zavedajo potrebe skupne borbe v strokovni organizaciji. Tudi ti naj spregledajo in brez vsakega pomisleka pristopijo v organizacijo, ker ko bodo službodajalci imeli proti sebi strnjeno vrsto vseh nameščencev, bodo drugače govorili in delali. Zato vsi do zadnjega v organizaciji! (Pripomba.) O protestnem shodu in resoluciji je poročal tudi »Slovenec«, katerega poročevalc je ne vem kje slišal, da se nastavljenici v resoluciji »zahvaljujejo« trgovcem, da so pristali na nedeljski počitek. Ta gospod menda ne ve, da kdor se bori za pravico, ki je v zakonu zajamčena, nima kaj se zahvaljevati, če pride pravica do veljave in to še po dolgem boju. Je pač križ, če se zastopa stališče »solidarnosti« med takozvanimi »sloji«. Po naše se temu reče — razredni boj!

odpeljali proti Ogrski. Zapustiti sem moral mlado ženo in male otroke —. Pri prvem spopadu v Karpatih sem bil ranjen in ujet. Tri tedne sem ležal v neki bolnici na Poljskem, en mesec pa v Moskvi, v Suharevki, kjer se nam je dobro godilo. Moskvičani so nam vedno nosili različnih darov. Iz Moskve so nas odpravili v Samaro, kjer sem čez tri mesece popolnoma ozdravel. Od tu so nas odpeljali v Sibirijo, kjer sem bil 13 mesecev in kjer sem izgubil tovariša, Povzevega Francina. Sprijateljil sem se nato z dobrodušnim Miklom, katerega so Rusi zbog njegove šegavosti zelo radi imeli. Z njim sva bila skupaj tudi v 1. jugoslovanski dobrovoljski diviziji v Dobrudži. (Ne štej mi tega v zlo, dragi brat, ker takrat sem v svoji naiynosti menil, da koristim na ta način dobri stvari). Oktoberska revolucija me je dohitela v Ukrajini in od takrat sem se šele začel zavedati življenja. Vstopil sem v 1. jugoslovanski revolucionarni bataljon v Kijevu, ki smo ga pa ob prihodu Nemcev v Ukrajino morali evakuirati in sem odšel zopet v Moskvo in pozneje v Samaro, kjer sem služil v armadi do leta 1921, ko so bili vsi starejši letniki demobilizirani. Zaprotil sem, da se smem naseliti v Ukrajini ob Dnepru, ki ga ukrajinski pesnik

Trbovlje.

Čudno postopanje. — Občni zbor »Delavskega doma«.

V soboto, dne 2. tm., so se pojavili pri vseh obratih TPD razglasili, ki naznanjajo, da je pokrajinska konferenca zaupnikov II. skupine, ki se je vršila dne 13. marca tl. sklenila, da se bo vsakemu delavcu ali delavki odtegnilo mesečno 50 para oziroma letno 6 Din za II. skupino. Ta razglas je podpisan od ravnatelja TPD. Popolnoma nam je nerazumljivo, kako je moglo do tega razglasa priti, ko vendar ni konferenca popolnoma ničesar o tem sklepala. Njen sklep je ravno nasproten, ker ni niti sestavila in odobrila proračuna za leto 1927. in je bil tudi storjen sklep, da se ta stara šara vendar enkrat pokoplje, na njeno mesto pa naj stopijo v veljavo zaupniki izvoljeni na podlagi zakona o zaščiti delavcev. S tem sklepom je soglašal tudi sam rud. glavar g. Stergar, ki je bil na konferenci navzoč. Na podlagi pravil za rud. zadrugo § 6, ki se glasi: »Vsi udje zadruga so dolžni v dosego zadržnih namenov pe moččnosti sodelovati, spolnjevati po pravilih sklenjene sklepe zborovanj in upravnih organov in plačevati prispevke na podlagi predvarka sklenjenega v zborovanju in odobrenega po rudarskem glavarstvu. Iz tega odstavka je jasno razvidno, da nima nihče več pravice odtegovati prispevkov, ker v tem pogledu ne obstoji noben sklep. Čudno se nam pa zdi, da začasni odbor, ki je bil poverjen z izrecnim sklepom, da izvede likvidacijo, ni proti temu razglasu ničesar podvzel in izgleda, kakor da bi on to naročil TPD, da izda tozadevni razglas! Kakor se vidi, je TPD mnogo na tem, da se ta stara cokolja ne spravi iz sveta, ki pa za delavstvo nima nobenega pomena. — V nedeljo, dne 27. marca tl. se je vršil občni zbor Stavbene konzumne in gostilničarske zadruga »Del. dom« v Trbovljah. Iz poročila načelstva posnemamo, da je zadruga tudi v pretečenem letu napredovala, sezidala je v Senovem pri Rajhenburgu krasen Del. dom, v katerem so poleg prodajalne in gostilne tudi lepi prostori za organizacije in je s tem mnogo pripomogla k razširjenju socialistične ideje. Tudi gibanje članstva je razveseljivo, ker gre stalno navzgor, zadruga ima tri prodajalne in tri gostilne ter dva lastna doma. Vzlíc temu, da je lansko leto bilo za rudarje katastrofalno, zaradi odnošaja delavcev, praznovanje šihov, redukcije plač, kar je precej uplivalo na promet, je zadruga vzdržala isto višino prometa, t. j. dinarjev 2.933.708.50 napram prejšnjemu letu. Lep napredek pa izkazuje postavka hranilnih vlog, ki so se znižale v letu 1926 za 173.430.89 Din. Kljub temu, da je veliko pomanjkanje denarja vsled narasle krize v industriji. Iz

Taras Ševčenko tako divno opeva. Dodelili so mi kos zemlje, kjer sem si sčasoma postavil lično, vili podobno hišo. Sosedje me imajo radi. V stari domovini sem delal včasih v opekarni in to mi je sedaj prav prišlo. Začel sem delati Rusom opeko, katere vedno več rabijo, ker se je stavbarstvo zelo dvignilo. Na svoji zemlji sem si napravil mal ribnik, v katerem gojim ribe. Krog njega sem zasadil različno drevje, višnje, hruške in breze. Prosim Te, pošlji mi nekaj svežih kostanjev z jezicami vred in pa nekaj jabolčnih cepičev. Veš, tukaj o sadjereji nimajo pojma, dasiravno sta zemlja in podnebje zanjo ugodna. Le tu in tam vidiš kako višnjevo drevesce. Tudi za par trtnih sadik bi Te prosil, ker jih tukaj sploh ne poznamo. Vijo pridelujejo v Rusiji samo na Krimu in na Kavkazu in pa svoj čas v Besarabiji, ki pa je zaenkrat še od Rusije odrezana.

Polagoma se Rusiji celijo rane, ki jih ji je zadala svetovna vojna in z njo povzročena revolucija z meščansko vojno. Morala se je boriti s težkocami, o kakršnih Vi tam pri Vas ne morete imeti pojma. Polje neobdelano, prometna sredstva uničena, fabrike razbite, ljudstvo in država obubožana, a meje blokirane od vseh evropskih buržuaznih držav, ki nam ni nobena hotela po-

računskega zaključka je tudi razvidno, da je bila zadruga ogromno obremenjena z davki in taksami, da je plačala za leto 1926 nič manj kot 122.326.54 Din za davke in takse brez užitniškega davka, katerega je isto tako plačala 54.611.78 Din. Zadruga ima tudi svoj podporni sklad, ki v slučaju dolgotrajne bolezni, smrti v družini, ali brezposelnosti, podpira svoje člane, kar je gotovo v sedanjih razmerah velikega pomena in marsikateremu članu v veliko pomoč. Ako bi se naše delavstvo bolj zavedalo, kakšne važnosti so za delavski razred gospodarske organizacije, bi lahko v kratki dobi imelo vso gospodarsko moč v svojih rokah. Dokler pa bo delavstvo podpiralo svoje nasprotnike in tako redilo gada v lastnih prsih, omalovaževalo pa svoje lastne organizacije, ne bo dosti napredovalo in bo doživelo še marsikatero razočaranje. Gospodarska osamosvojitve delavstva je glavni pogoj za spremembo sedanjega izkoriščevalnega kapitalističnega sistema.

Tržič.

§ 144 in tržiški »Cerkveni glasnik«. Odrezal se je po vseh pravilih. Zakaj in kako? 21. marca je bil v Tržiču ženski shod, in na tem shodu je, kakor pravi »Cerkveni glasnik«, predavala pisateljica Štebljeva o ženskih zadevah in menda zahteva ukinjenje § 144. Če je to Štebljeva res storila, se bo morala s tistim, ki je to napisal, sama pomeniti, kajti ona v Tržiču sploh ni bila. Pač pa je bila sprejeta resolucija, ki zahteva odpravo tega paragrafa v imenu morale. Zakaj? Zato, ker je to v zdravem interesu tudi onih ljudi, ki oznanjajo take in slične nauke, kakor gospod tržiški fajmošter sam. Pa poglejmo malo stvari sami do dna. »Cerkveni glasnik« govori tako lepo o »svinjski moral«, da nas je kar presunilo. Vse grehe, ki jih je kedaj kdo storil na račun take morale, naprtuje z največjo naslado na naša uboga pleča, da moramo pod takim bremenom omagati, če bi bili še tako močni. Višek svojega ogorčenja je izlil v besedah in pozivu na stariše, ki se glasi: »A ne! Mesto da bi nam tu pomagali, se bore proti našemu delu in s svojimi predavanji in s svojim delom — le podpirajo nemoralno življenje! Zato, kar ima še malo poštenosti, proč od socialistične kuge in zablode!« Te besede se lahko z najboljšim pridom obrnejo, in jih lahko prav tako izrečemo na račun tistih, ki jim ugajajo. Samo stvar bo v toliko tehtnejša, da jo bomo podprli z dokazi, in ne izrekli kar tako na slepo. Predno bi pošten človek zapisal besede, ki naprtujejo odgovornost za 300.000 spolno bolnih, ki se zdravijo po naših državnih bolnicah na socialistične rame in na njihov račun delal ubožnim materam skomine na 5 milijard dinarjev, ki bi

soditi niti vinarja, hoteč nas s tem pripraviti na kolena in našo revolucijo uničiti. Milijoni so morali prva leta poginiti glada, a ruski narod je kljub temu vztrajal pri pridobitvah svobode, ki mu jih je prinesla revolucija in si je pomagal sam, kakor je vedel in znal, brez pomoči Evrope. Danes že lahko rečemo, da smo v nekaterih gospodarskih panogah nadkrilili predvojno produkcijo, pri ostalih se ji pa hitro bližamo. Vsepovsod se ustanavljajo nova produkcijska podjetja, zemlja se je začela bolj racionalno obdelovati kakor pred vojno, procent analfabetizma se hitro niža, elektrifikacija se intenzivno uvaja, skratka, amerikaniziramo se, samo s tem razločkom, da v Ameriki zanje sado-ve dela te peščica denarnih mogotcev, pri nas pa vsi državljani potom ljudske države. Tu pri nas na Dnepru, pri Dneprovskih slapovih, zidajo ravno sedaj velikansko elektrarno, ki bo zalagala s tokom vso Ukrajino in elektrificirala Donecki premogovni in železno-industrijski revir, ki tvori takorekoč srce Kijaja. Med Volgo in Donom bodo napravili velik plovni kanal, ki bo vezal vzhodni del Rusije s Črnim morjem. Železnice se elektrificirajo in zidajo vedno nove. Za Rusijo je nastala nova doba neslutnih možnosti razvoja. (Dalje prihodajo.)

se v slučaju, da ni spolno-bolnih, lahko razdelilo med nje, da bi svojo deco lahko vzrejale, bi moral s številkami ugotoviti, koliko teh bolnikov je socialističnega prepričanja in koliko je pripadnikov drugih stanov in verskih in političnih opredeljenj. Če bi bil to storil, potem bi lepo molčal in se stisnil v kot. Pripoznamo rade volje in odkrito, da so grešniki tudi v naših vrstah, toda na enega izmed nas jih pride deset v vrstah, ki jih »Cerkveni glasnik« povzdiguje v deveta nebesa. Da se omejimo samo na slučaje, ki so v Trzinu znani. Vprašamo, pa kateri morali se je ravnala tista devica, ki je s svojim življenjem naglala v obup znano gospo? Katere morale je bil pripadnik tisti član, ki so ga v zadnjem trenutku rešili, da se ni obesil in še za vzrok, bi radi vedeli? Dalje smo radovedni, katero moralo priznava pastir dobrih ovčic v bližnji okolici našega gorskega kraja? In tako dalje. Ker pa vidimo, da je zadrege že dosti, ne sprašujemo dalje, temveč samo pozivljamo, naj nam navede slične grešnike iz naših vrst, da vidimo, kako in kaj. Res, ljudje so izgubili vsak čut odgovornosti za svoja dejanja in seveda, u-mevno, za svoje besede. »Cerkveni glasnik« se povzdiguje preveč v svojem diktatorstvu. Veseljaško zabavna je tudi trditev, da bi se lahko razdelil med revne matere oni denar, kolikor stanejo državo spolno bolni ljudje. Gospod urednik govori kar spolno bolnih malo manj kot polovica račun pa znaša nekaj nad 12 milijard za celo leto. Torej gre za zdravljenje spolno bolnih mtlo manj kot polovica državnega proračuna. Dvoje je pri tem mogoče. Prvo, da tisti, ki je to napisal ne zna računati, drugo, da računa na to, da bralci tega glasila ne znajo računati in da njemu sveto verujejo. Prvo je mogoče, drugo je pa nemoralno in za ljudi poniževalno. Časi so danes že taki, da hočejo ljudje videti tudi dokaze. Če smo se danes s tem listom malo bolj pozabavali, kakor v resnici zaslužijo, smo to storili radi tega, ker smo bili tako iz-zvani. Toliko natalcevanja se pač ne drži nobenega lista, kakor tega. Prepričani naj bodo njegovi duševni očetj, da tako delo ne bo rodilo pri-

čakovanege sadu, temveč bo deležno svetopisemskega izreka, da bo izruvano in vrženo v ogenj. Kar se pa našega dela za dobrobit delavstva tiče, pa roko proč! Le vprašajte sami se-be, koliko ste v tem pogledu storili? Odgovor bo prav tako žalosten, kakor vse doslej. Razdvojenost in razcepljenost med delavstvom je neposreden uspeh vašega glasnika, ki plačuje s plačilom na oni strani življenja. Pa kaj bi... Prerekatati se s »Cerkvenim glasnikom« se pravi toliko, kot nositi vodo v Bistrico. Za to, kar ima še kaj poštenosti v sebi, proč od take kuge in zablode!

Črna.

V nedeljo se je vršil tu shod, na katerem je poročal s. Favai, o politični situaciji, organizaciji, zlasti o strokovni, h kateri bi moral pristopiti vsak delavec. Tudi na svoj delavski list »Delavska Politika« bi se moral vsakdo naročiti in v redu plačevati. Da je organizacija nujno potrebna, vidi se iz tega, da hočejo v rudniku že uvesti deveturni delavnik in so ga za ženske že začeli uvajati, ker vsaka ženska, ki na novo pride, se mora zavezati, da bo delala po 9 ur na dan. In ko bo teh dovolj, bodo to kratkoma izvedli in potem pridejo še drugi, t. j. moški na vrsto. Tako kapitalisti odpravljajo brezposelnost. Če se torej ne boste organizirali, vam bodo še po glavah hodili. Organizirajte se, dokler je še čas! **Delavsko zbornico pa pozivljamo, da ukrene korake glede deveturnika, ki ga v Črni uvajajo!**

Podružnica »Svobode« v Črni bo obdržala v nedeljo, dne 11. aprila t. ob 11. uri v društveni sobi (konzum I.) svoj redni občni zbor. Pridite tudi vsi tisti, ki niste bili z dosedanjim delom zadovoljni, kajti čim več bo zdravje kritike o pravem času in na pravem mestu, tem lažje se bomo ogibali zmoti, vsled katerih trpi naš kulturni napredek. Obenem pozivamo bivša člana podblagajnika: Zagarja Benedikta in Casla Franca, da nemudoma izročita nabrane članske prispevke društveni blagajni »Svobode«, najdalje pa v teku osmih dni.

Odbor Zveze rudarjev Jugoslavije podružnica v Črni sklicuje svoj redni

letni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo funkcionarjev. 2. Volitev novega odbora. 3. Razno. Dolžnost vsakega člana je, da se občnega zbora sigurno udeleži. Odbor.

Mežica.

Lep kraj je Mežica, a daleč je do nje; zato pa se voziš z avtomobilom. Ali cesta je pa že taka, na nekaterih mestih že skoro čisto razdrta; voznja z avtom je torej na mnogih krajih naravnost mučna in nevarna. Ako te ceste ne bodo od Prevalj do Črne v kratkem temeljito popravili z valjarji, potem sploh ne bo več mogoče se voziti. Na to opozarjamo zlasti oblastni odbor v Mariboru, ki naj povzame potrebne mere.

Kranj.

Včeraj, 3. aprila, smo imeli tu drugo zborovanje novoustanovljene krajevne organizacije SSJ. Zborovanje je imelo dober uspeh in pridobili smo tudi nekaj novih naročnikov za naš list »Delavska Politika«. Razpoloženje za našo stvar je v Kranju vedno večje in mi računamo, da se bo socialistična ideja tudi tu uveljavila. Živel socializem.

Studenci pri Mariboru.

Na podlagi sklepa kraj. odbora SSJ v Studencih od dne 31. marca t. se bo vršila dne 9. aprila v gostilni Majhenič ob pol 8. uri zvečer širša seja kraj. odbora skupno z soc. klubom in občinskim odborom, kakor tudi iz zastopnikov neodvisne skupine. Vabijo se na to važno sejo tudi zastopniki vseh kulturnih in športnih društev, ki delujejo na socialistični podlagi.

Limbuš.

V nedeljo 3. aprila se je vršil na Laznici pri Limbušu javni železničarski shod, katerega so se železničarji polnoštevilno udeležili in na katerem se je protestiralo proti današnji grozeči redukciji plač in osobja. Sodrug

Magdič, referent iz Maribora, je zborovalcem v stvarnem govoru pojasnil današnji položaj železničarjev ter o delu naše bolniške blagajne. Omenil je, da so si železničarji sami krivi današnje redukcije, ker so se raje prepirali med seboj, kakor da bi se bili zavedali, da je njih rešitev le v eni enotni razredni borbeni organizaciji. Opomnil je tudi vse navzoče železničarje, da je danes že skrajni čas, da sleherni delavec, nastavljenec, kakor tudi uradnik zaveda, da je edina rešitev vseh izkoriščanih le v združeni strokovni organizaciji Saveza železničarjev. Nato je predsednik pri zaključnem govoru v kratkih besedah še omenil pomen organizacije, ter naloge vseh še neorganiziranih železničarjev, da se takoj organizirajo, da bodo pripravljani na bodoče boje in nato zaključil shod. Po shodu je sodr. Pregel opomnil še navzoče, da nam je treba tudi misliti na naša kulturna društva in se je pri tem nabrało 58 D za D. T. D. »Svoboda« v Studencih. Živela D. T. Enota! Živel razredni boj!

KINO »DIANA«, STUDENCI.

Od srede 6., do vključno petka, 8. IV. »Ameriška Venera«. Film v 7 činih o najlepši ženi Amerike. Sodeluje dvajset ameriških lepotic. Pogledajte si slike! Nikdo naj ne zamudi si pogledati ta prekrasni film. — Pride: Od sobote 10., do vključno srede, 13. aprila »Silvesterska noč ruskega kneza«. V glavni vlogi John Gilbert. Prekrasna igra, posnetek iz življenja ruskega plemstva. Sijaj in razkošje.

Narodno gledališče v Mariboru.

Torek, 5. aprila, ob 20. uri: »Učiteljica«. Ab. B. Kuponi.
Sreda, 6. aprila, zaprt.
Četrtek, 7. aprila, ob 20. uri: »Manon«. Gostovanje g. Skrivaniča.

Sprememba repertoarja. Ker je g. Burja obolel, se mora repertoar v toliko spremeniti, da odpade jutri v torek najavljena »Madame Butterfly« (ab. C), pač pa se vprizori ta dan efektna tragikomedija »Učiteljica« za ab. B.

Mariborski gledališki abonenti se naprošajo, da vplačajo nadaljne obroke do 10. t. m.

Gostovanje g. Skrivaniča v Mariboru. V četrtek, 7. aprila, gostuje bivši član mariborske opere g. Ivo Skrivanič v vlogi Des Grieuxa v operi »Manon«.

Listnica uredništva.

Vse naše dopisnike prosimo, da nam pošljejo svoje dopise in prispevke vsaj en dan prej, kakor dosedaj. Dopise mora uredništvo dobiti najkasneje v ponedeljek za sredino številko, in v četrtek za sobotno. Dopise, ki jih nismo mogli objaviti, pridejo prihodnjč.

Za tiskovni sklad je daroval sodrug Lemič iz Francije 14 Din. Iskrena hvala. Sodrug, posnemajte!

DOBRE LASTNOSTI finega čistila za čevlje so te-le:

Mazilo je mehko in se dobro razmaže; daje čevlju takoj lep, temen sijaj. Usnje ostane zmiraj voljno. In te lastnosti ima

Indian Pasta

Že pri uporabi prve doze se bode o tem prepričali!

Naročajte in širite „Del. Politiko“!

Fotograf MIRKO JAPELJ

Aleksandrova cesta - Trgovski dom.

Vhod na desni strani.

Se priporoča delavstvu in uredništvu. Cene solidne, slike umetniške. Hitra izvršitev naročil.

Strojepisje, stenografija

knjigovodstvo korespondenca. Pouk posameznikov. — Začetek dnevno.

Kovač, Maribor, Krekova ulica 6.

RADI PREZIDAVE

se prodaja modno in galanterijsko blago po zelo znižanih cenah in že s 5% popusta samo 14 dni v dobro znani trgovini

Jakob Lah, Maribor, samo Glavni trg 2.

„ANKER“ DOMAČI HRANILNIKI

šrečke razredne loterije 2 1/2% vojno-odškodninska renta proti takojšnjemu plačilu in na mesečne obroke v bančni poslovalnici

Bezjak, Maribor, Gosposka ul. 25

Svetovno znano in preizkušeno

Styria kolo

na 12 mesečne obroke

samo pri generalnem zastopstvu

ALOJZ USSAR,

Trgovina s šivalnimi stroji in kolesi Maribor, Gosposka ulica 20/1.

ZAHVALA.

Podpisana se najiskrenejše zahvaljujem podpornemu društvu »Kovinar« za Hrastnik in Ojstro, pevskemu odseku društva »Svobode I« Hrastnik ter vsem onim, ki so izkazali ob pogrebu mojega moža, Radeja Jožeta, istemu zadnjo čast. Izkrena hvala!

Radej Ana.

PRODUKTIVNA ZADRUGA KROJAČEV

R. Z. Z. O. Z. V MARIBORU, RUŠKA CESTA ŠT. 5 se priporoča za izdelovanje obleke za dame in gospode po meri. — Lastna zaloga češkega in angleškega sukna vseh vrst. — Solidna postrežba.

JOSIP BARLOVIČ

KROJAŠKI ATELJE TRUBARJEVA UL. 5 -- LIVADA ŠT. 2

se priporoča v izdelavo vsakovrstnih oblek za civil in vojaštvo po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah. — Prvovrstna izdelava.

I. MARIBORSKA DELAVSKA PEKARNA R. Z. Z. O. Z.

Ustan. 1898 MARIBOR, TRŽAŠKA CESTA ŠTEV. 36—38 Telefon 324 Prodajalne v Slomškovi ulici šte. 2 in na Glavnemu trgu šte. 18.

Moderno in higijensko urejena pekarna. — Priporočamo vsem organiziranim delavcem in delavkam naše okusno pečivo v polni teži. Ozirajte se pri zahtevanju pečiva iz Delavske pekarnice pri vseh prodajalcih pečiva na zavarovalno znamko D. P.